

Preteklost, bodočnost in naša vest

Ko se je pred obličjem utrujenega, do smrti razbičanega slovenskega naroda pojavila beseda "slovenska država", je vztrepetalo v naših dušah kakor razodetje. Vem, da vsi pošteni Slovenci po vsem svetu pravijo: To je bilo potrebno! V to besedo je bilo treba brez ovinkov, brez bojazni položiti hrepenenje vseh slovenskih rodov do današnjega rodu, ki ga je Bog poslal v veliko svetovno šolo, da bi bil zmožen začrtati to besedo v svetovne zemljevide.

Istočasno pa se je v mnogih, ki morda nimajo takega vpogleda v dogajanja zadnjih let, ali jih je morda strah orati ledino in se jim zdi najbolj varno voziti po izvoženi cesti, pojavilo vprašanje: Kaj pa Jugoslavija? Ali ji nismo dolžni zvestobo, saj smo vendar prisegli. Ni hče od naših vzornikov ni bil prekucuh. Škof Slomšek, nadškof Jeglič, dr. Korošec, dr. Kulovec, ban Natlačen, ne med najmanjšimi prof. dr. Ehrlich — sami čisti, iskreni značaji, ki so poznali samo zvestobo in so nas samo zvestobe učili, ali naj gre zdaj novi rod na drugo pot? — Tako se morda vprašuje ta ali oni, da bi mu ne bilo treba iti 'na drugo pot'.

Kljub pravno nekoliko šepajoči ustanovitvi kraljevine Jugoslavije v l. 1918 (takrat "Kraljestvo Srbov, Hrvatov, Slovencev" — SHS), ki je minila tako mimogrede, da je iz poročil v takratnem srbskem, hrvatskem in seveda tudi slovenskem tisku komaj mogoče spoznati, da se je s poklonitvijo narodnih predstavnikov takratnemu regentu Aleksandru ustanovila nova država z vsemi pravnimi in moralnimi obveznostmi za državljane, in kljub mnogim, premnogim bridkim izkušnjam iz vse dobe kraljevine Jugoslavije, je nesporno dejstvo, da smo Slovenci kot narod s svojim nespornim političnim vodstvom kraljevino Jugoslavijo priznavali kot svojo državo in da smo se čutili v vesti dolžne iz-

polnjevati vse zakonite obveznosti do nje in njenih zakonitih predstavnikov. Tako je bilo vse do zadnjih dni države. Še ob napadu Nemčije in Italije na Jugoslavijo v aprilu 1941 je n. pr. prof. dr. Ehrlich svoji mladini dal navodilo, naj se tisti, ki jih po letih še ni doletela vojaška obveznost, kot prostovoljci prijavijo v jugoslovansko vojsko, češ, trenutek je kritičen in moramo v izredni meri pokazati našo zvestobo do države. Tako je njegova mladina tudi storila do zadnjega sicer za orožje sposobnega fanta, čeprav takrat tak korak ni pomenil parade, ampak je to pomenilo iti naravnost v oboroženi metež, ker so sovražni bombniki že sipali smrt po ozemlju pravno in dejansko še obstoječe države. Ne vem, če je še kak drug slovenski voditelj v takratnih izrednih razmerah na tak izreden način izpričal svojo zvestobo do kraljevine Jugoslavije, vem pa, da so se vsi Slovenci odzvali rednemu zakonitemu pozivu in šli z orožjem branit državo. Tako smo Slovenci še prav v zadnjih dneh obstoja kraljevine Jugoslavije podali dokaz, da smo pošteni in da znamo biti zvesti, kjer je zvestoba dolžnost.

Kraljevina Jugoslavija je bila ustavna država. Po tej, ob njenem razpadu še veljavni ustavi, je državljani dosegel polnoletnost in z njo združeno pravno in opravilno sposobnost z 21. letom starosti, poslanec je moral biti star vsaj 30 let, senator vsaj 40, kralj pa 18 let; v primeru, da se prestol izprazni, preden prestolonaslednik doseže to ustavno starost, izvajajo dotlej kraljevsko oblast trije kraljevi namestniki. V tem ustavnem stanju smo bili vse od smrti kralja Aleksandra pa do razpada kraljevine v aprilu 1941. ("Simovičev državni udar" je bil protiustaven, brez kakih pravnih obveznosti za državljane, da bi se pa z izvajanjem dejanske oblasti mogel povzpeti do pravne veljavnosti — za to pa ni imel več ča-

DRŽAVA SLOVENIJA

Leta 1848 se je narod v Avstriji dvignil in zahteval Združeno Slovenijo. Toda iz raznih vzrokov so potem dolga leta njegovi voditelji nekako pozabili na to točko narodnega slovenskega programa in v javnosti je ta zahteva stopila v ozadje. Toda v duši naroda samega je pa ostala jasna in čista vse do prve svetovne vojne, ko je iznova izbruhnila na dan v takozvani majski deklaraciji. Narod je videl novo veliko priliko, da se najprej reši iz skoraj tisočletne germanske sužnosti pod Avstrijo. Ker je pa čutil, da je sam preslab za to veliko delo, se je zvezal s Hrvati in Srbi in začel delati na ustanovitvi Jugoslavije, skupne države treh južnih slovanskih družin. Upal je, da si ustvarja državo treh bratov, državo, kjer bodo vse tri narodnosti res pravi bratje, ki se bodo ljubili, si bodo res bratje, bodo imeli popolno narodno svobodo, vsi enake dolžnosti, pa tudi vsi enake pravice. Zato smo šli v to novo državo s tolikim navdušenjem, da smo bili kar pijani navdušenja.

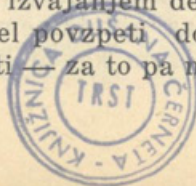
Toda takrat je bil slovenski narod nekako še političen otrok. Toliko stoletij je bil v sužnosti, ko so drugi na Dunaju zanj mislili in zanj delali. Tudi mu niso pustili, da bi se bil politično vzgojeval in učil narodne in državne politike. Takrat je imel zato pred očmi samo, kako bi se rešil iz sužnosti. Slabše, kakor mu je bilo tam, mu ne more biti. Tako je bilo pa čisto naravno, da je otročje naivno verjel srbskim politikom in diplomatom, ko so mu govorili o bratstvu, o enakopravnosti, o svobodi, ki jo bo imel v novi državi.

(Nadaljevanje na 3. str.)

sa, ker je bil izveden samo zato, da se je vojna mogla raztegniti tudi na naše ozemlje).

Razpad kraljevine Jugoslavije je bil popoln in vsestranski. Nikjer na vsem ozemlju države se ni izvajala oblast vlade ali kraljevih namestnikov, prestolonaslednik je moral zapustiti državno ozemlje, še preden je mogel po ustavi zasesti prestol. Ozemlje in državljani so bili na milost in nemilost prepuščeni sovražniku, kar smo bridko občutili na lastni koži. Država, ki smo jo skoro 23 let priznavali za svojo — žal, ona nas ni z enako mero priznavala za svoje — je razpadla, brez naše krivde, ker ni bila prav postavljena; naš voditelj dr. Korošec je žrt-

(Nadaljevanje na 2. str.)

1. 73/9/85-1506

SLOVENSKA DRŽAVA
izhaja vsakega 20. v mesecu.
Naslov uredništva in uprave:
"SLOVENSKA DRŽAVA",

2217 So. California Ave., Chicago 8, Ill.

Za konzorcij: Mirko Geratič, Editor

Naročnina letno: Za USA \$1.20, za
Canada \$1.50, Argentino 18 pesov, Bra-
zilijo 50 cruzeirov, Anglijo pol funta,
Avstrijo 15 Šil., Avstralijo 1 avstr.
funt. Italija in Trst (F.T.T.) 600 Lir,
Francija 400 fr.

Preteklost, bodočnost

in naša vest

(Nadaljevanje s 1. str.)

voval najlepši del svojega življenja in najtežji kos svoje državniške delavnosti, da bi jo prav postavil, pa se mu ni posrečilo.

Tako smo z aprilom 1941 postali bridko svobodni. Obveznosti, ki smo jih imeli in izpolnjevali do tedanje kraljevine Jugoslavije, nas ne vežejo več, ne njene vlade, ne kraljevih namestnikov, ne kralja — ostanejo samo še osebe in ozemlje, ki pa ni več zaključeno ozemlje kake države, ampak svobodno dirkališče sovražnikov in domovina prebivalcev, ki si morejo prosto voliti svojo pot v bodočnost.

Vsi naslednji dogodki so to dejstvo samo čimdalje globlje orali v neizprosno zgodovino, ki se razvija samo naprej, nikoli nazaj. — Nekateri diplomatski krogi bi radi vzdržali vsaj domnevo, da Jugoslavija še obstoja. Pod vplivom teh krogov je "prestolonaslednik" Peter polkovnika jugoslovanske vojske Draža Mihajlovića imenoval za generala in ga postavil za vojnega ministra, da bi na ozemlju samem nadaljeval oblast v imenu kralja oz. vlade. Tudi to imenovanje je bilo brez pravnih in — žal — tudi brez dejanskih posledic. Pravno, ker prestolonaslednik po ustavi ni imel takih pravic — za "kralja" ga je pa postavil samo general Simović — vojnega ministra bi mogli imenovati samo kraljevi namestniki, in dejansko, ker ta vojni ministr na ozemlju nekdanje kraljevine Jugoslavije nikdar ni izvajal kake oblasti, ne podnevi, da bi branil državljane pred okupatorjem, ne ponoči, da bi jih branil pred "osvoboditeljem". Ta nemoč seveda ni bila nje-

gova krivda, ampak samo njegova muka. Da takratni prestolonaslednik Peter ni kot kralj zapustil državnega ozemlja in da torej ni mogel imenovati vojnega — ne kakega drugega ministra — s tem dejstvom so računali isti diplomatski krogi, zato so jeseni 1941 v Londonu praznovali ustanovno polnoletnost "kralja" in s tem združeno stopanje na "prestol". Toda takrat ni bilo več ustave, ne prestola. Vse je služilo zgolj domnevi, kot da bi Jugoslavija še obstojala, nimajo pa te zgolj diplomatske poteze in slavnosti nikakih pravnih ali moralnih obveznosti za državljane.

Ob koncu vojne, po porazu sovražnikov, je bivši prestolonaslednik Peter kot tako narejeni "kralj Jugoslavije" imenoval za predsednika vlade krvnika "njegovih" lastnih državljanov, "maršala" Tita, za podpredsednika pa dr. Šubašića (takoimenovana Tito - Šubašićeva vlada), ne meneč se za to, da so "njegovi" državljani štiri strašna leta vodili brezupno borbo na življenje in smrt proti Titu in njegovim tolпам. Tita torej državljanom in ozemlju nekdanje kraljevine Jugoslavije ni vsilil za vladarja Stalin, Kominterni, židje ali kak drug nepridiprav, ampak "kralj Peter" sam — če je on zakoniti kralj, je Tito zakoniti predsednik vlade in je bil ves naš odpor proti njemu in komunizmu nezakonit. To se je spletalo in spletlo v dobi, ko je bil že velik del nekdanjih državljanov kraljevine Jugoslavije na begu čez meje, da uide izpod oblasti tega novega vladarja, tisti, ki so ostali doma, pa v sužnosti. Tako daleč je pripeljala želja po domnevi, da Jugoslavija kot kraljevina še obstoja. Da enkrat za vselej prekine s to domnevo, je Tito takoj, ko je v potokih krvi utrdil svojo oblast, izvedel volitve v ljudsko skupščino, ki so jih tudi zavezniki priznali. Ta ljudska skupščina je "kralja" enostavno odstavila.

Naslednje leto je po čudnih potih in skrivalnicah prišel v roke novim jugoslovanskim oblastem Draža Mihajlović. V domovini je bil obsojen na smrt in smrtna obsodba je bila brez vsakih obzirnosti tudi izvedena. Ni strašnejšega, popolnejšega dokaza o totalnem, pravnem in dejanskem koncu kraljevi-

ne Jugoslavije kot je ta: njen vojni minister je bil obešen, samo zato, ker je skromna štiri leta v trpljenju in požrtvovalnosti služil domnevi, da še obstoja! Če bi se Gandiju kaj takega primerilo, da bi bil s smrtjo kaznovan kdo njegovih sodelavcev samo zaradi zvestega sodelovanja z njim, bi se spustil v lakotni štrajk, da bi ga hodil fotografirat ves svet, in bi stradal, dokler bi se ne posušil. Ob usmrtni "vojne ministra" "kraljevine Jugoslavije" ni bilo nobenega takega protesta! Kdo pa naj po vsem tem še služi tej domnevi in se bori za izgubljeni prestol!?

Še nikdar v zgodovini nismo bili tako svobodni in samemu sebi prepuščeni kot smo danes. Do prejšnje države in dinastije imamo prav toliko obveznosti kot n. pr. Italijani. Pošteno in čedno smo prišli skozi zgodovino, ki nam imperativno nalaga drugo pot. Preveliko krivdo bi si nakopali, če bi tega zgodovinskega ukaza ne razumeli. Kakor smo izpolnjevali vse obveznosti do države, dokler je obstojala, tako bomo zvesto, le še z večjim notranjim zadoščenjem, izpolnjevali vse obveznosti do naroda, ki nima več države, da mu priborimo njegov rojstni list: DRŽAVO! SLOVENSKEMU NARODU SLOVENSKO DRŽAVO!

—lij—

Slovenski Osmi December

Bil je osmi december praznik Brezma-dežne. Po katoliškem svetu eden izmed praznikov cerkvenega leta, s praznično liturgijo, mašno obveznostjo, priložnostno pridigo.

Po zunanjih znakih letošnji Osmi december v Sloveniji verjetno ni dosegel niti te običajne praznične stopnje. Bil je le eden izmed trdih delovnih dni v krutem okolju brezsvobodnega življenja.

V predvojni Sloveniji je Osmi december bil praznik slovenske mladine, posebno dijaške in akademske. Po vseh slovenskih mestih, od Kočevja do Murske Sobotice, so študentje proslavljali ta svoj dan, zjutraj v cerkvi, dopoldne pri slovesnem zborovanju, zvečer s slavnostno akademijo. To ni bil dan kake ekskluzivne skupine. Vse krščansko čuteče dijaštvo, dekleta in fantje, organizirani in neorganizirani, so se ta dan zgrnili v eno cerkev in eno dvorano. Ni bila zgolj posebno topla dogma tega praznika, ne od nje ogret sentiment dneva, in ne privlačna tradicija ustaljenega običaja, ki je tista jutra budila slovensko mladino in jo držala v posebnem

(Nadaljevanje na 3. str.)

SLOVENSKI OSMI DECEMBER

(Nadaljevanje s 2. str.)

skupnem razpoloženju ves dan.

Bilo je res nekaj posebnega v slovenskih osmih decembrjih, kar je napravljalo iz njih edinstveni dogodek vsakega predvojnega slovenskega leta. Kakor da je Marija napravila ta najlepši svoj praznik za dan slovenske mladine. Kakor da je Marija, leto za letom, osmega decembra govorila narodu svojih najlepših božjih potov, česar ni pravila nobenemu drugemu. Francozi so doživeli in preživeli svoj Lourdes, Portugalci svojo Fatimo. A v Slovenijo je Marija prihajala leto za letom k Osmim decembrom slovenske mladine. Iz tostranskega nič svoje politične, gospodarske, tehnične brezpomembnosti so se ob Osmih decembrjih zgrinjale trume slovenskih študentov okoli Brezmadežne in se ob Njej čutile močne kot Geleon in modre kot Solomon.

Razlika. Vsakoletni množični kongresi na ljubljanskem stadionu, ali izjemoma na kakem drugem kraju, so bili veličastni po svoji sceneriji in hipnem zunanjem učinku. Slavnostni govorniki in pridigarji, uradni gostje, narodne noše, orlovske ali fantovske uniforme, parada, pomp, vtis organizirane množične sile. Ob Osmih decembrjih so navodno pridigali le kateheti in kaplani, govorili niso "odličniki", temveč vsako leto novi, malo znani, "brezpomembni" študentje. Parad ni bilo, ne drugačnih zunanjih manifestacij.

A koliko novega, svežega, iskrenega, samo-kritičnega, klenega, bogatega — pristno krščanskega in občuteno slovenskega — je odmevalo iz dvoran osmodecembriških zborovanj in akademij. Ako se ozremo nazaj na več kot dvajset predvojnih Osmih decembrov in si skušamo osvežiti v spominu vso pestro zakladnico osmodecembriških misli in pobud — se zdrzemo pred vprašanjem: **Le kaj se je zgodilo tej bogati dvajsetletni setvi, da je ob svetopisemski žetvi v Sloveniji leta 1941 obveljala ljulka namesto zlatega žitnega klasja?**

Vsa pereča in spreminjajoča se življenjska vprašanja so ob slovenskih Osmih decembrjih dobivala pravočasne in bistvene prave odgovore. In po vsakem Osmem decembru je bilo tristopetinšestdeset delovnih dni za prestavo osmodecembriške poezije v manj rimano življenjsko prozo, za konkretizacijo načelnih obrisov in nakazanih pobud v ogrodje in tehniko praktičnih ukrepov.

Osmi decembri so bruhali ideje i sipali rodove idealistov, drugega za drugim. A praktično slovensko življenje klik, odborov in ustanov jih, razen nekaj osebnih izjem, ni maralo, jih je odklanjalo, zavračalo, odbijalo, ene za drugimi kot so prihajali, z njihovimi svežimi, od Marije požlahtnjenimi zamislimi in pobudami vred.

Uradna in obvladovalna predvojna slovenska plast ni bila sposobna absorbirati teh osmodecembriških tokov in rodov, ni si upala jim dati šanso življenjskega kladiva in nakovala, med katerima bi se bi-

la stenčila v neuporabnost marsikatera osmodecembriška zaneženost, a bi se tudi bilo skovalo v življenjsko solidnost marsikaj živo potrebnega, kar je izostalo in tako pripomoglo k postopnemu razkrajanju predvojne slovenske družbe in k njemu akutnemu razpadu leta 1941.

Danes so naši nekdanji slovenski Osmi decembri le še lep spomin z bridkim epilogom. A slovenska emigracija je prepredena z osmodecembriškimi Slovenci. Njim veljajo te misli. Vsi, ki smo rasti v milosti, starosti in umnosti pod varstvom Brezmadežne ob naših slovenskih Osmih decembrjih, skušajmo še enkrat rešiti te bogate zaklade duha in srca s tem, da jih vsaj sedaj, v prostrani svetovni praznini, kjer nismo blokirani od naše predvojne konservativne izključnosti, prevedemo v novo življenjsko stvarnost in širino naše borbe za osvoboditev slovenske domovine v lastno slovensko državo.

Mobilizirajmo in strnimo naše neuporabljene osmodecembriške sile, da kot svobodni zastopniki zaslužjene Slovenije pripravimo slovenskemu narodu novi, veliki Osmi december odrešenja od sedanjega in preteklega zla, ki sta Slovenijo paralizirala v narodno brezcilnost in odmiranje.

Rodovi slovenskih Osmih decembrov, opašite si ledja in pristopite k podbojem slovenske domovine. Pripraviti se moramo na novi mimohod Brezmadežne z Brezj, s Svete in Ptujске Gore, z Gospe Svete in Svetih Višarij — na naš novi veliki slovenski Osmi december. C. D.

(Članek: Slovenski osmi december je radi pomanjkanja prostora izpadel v božični številki. Radi važnih načelnih misli ga priobčujemo danes. Op. urednika.)

SLOVENSKA DRŽAVA

(Nadaljevanje s 1. str.)

Verjel je še celo v nekak troimenski narod. Verjel je bratom, zato je pa opustil se preje z njimi jasno in odločno pogoditi o svojih pravicah v novi državi. Pozabil je, da je tudi med brati vsikdar nujna pogodba za vsako reč, da, celo med otroci in starši.

In to ni naša narodna krivda, če se to more krivda imenovati. Ko si sužen trga suženske verige z rok, ne vprašuje tistega, ki mu jih pomaga trgati, najmanj brata, kako bosta po tem živela skupaj v isti hiši, kakšne pravice bo imel eden, kakšne drugi. Zato nam Slovincem danes nihče ne sme in ne more očitati, zakaj smo pozabili z bratoma se preje pogoditi z veljavno pogodbo, predno smo šli v novo skupno hišo, državo.

Ko bi bili takrat tudi srbski bratje mislili tako, kakor smo mi, in bi šli v novo državo z istimi čutili, kakor mi, in bi temu primerno uredili našo novo skupno državo, jo potem tako vodili in vladali, kdo bi bil srečnejši v nji, kakor bi bili ravno mi Slovenci, kakor tudi Hrvatje. Niti na misel bi nam ne bilo prišla prvotna zahteva slovenskega naroda leta 1848 po samostojni slovenski državi, ne nam,

in ne Hrvatom.

Toda, ali so?

Čitatelj, kar sam to premisli! Kar spomni se, kako je bilo v Jugoslaviji vsa leta, pa boš sam našel jasen odgovor na to vprašanje in našel tudi odgovor na vprašanje, zakaj smo danes tako odločno za samostojno državo Slovenijo, da bi bili svoji največji sovražniki, če bi danes tega ne zahtevali.

In ker niso Srbi tako mislili, je moralo priti leto 1941 in razsul prve Jugoslavije.

In naj se danes ali kadarkoli hoče ustanovi še taka Jugoslavija, kakoršna je bila, se bo, se bo morala vsikdar končati, kakor se je prva. Kar je zidano na pesek, ne obstane.

In ravno zato, da se nam še enkrat ne zgodi taka nesreča, zato mislimo vsi, ki smo zbrani okrog "Slovenske države", da je danes naša največja dolžnost, ne samo nas, temveč celega slovenskega naroda, da z vsemi silami skuša to preprečiti, da prepriča svetovne diplomate, ki odločajo o usodi srednje evropskih malih narodov, da naj za božjo voljo nikar še enkrat ne naredi tolike napake, kakor so jo 1919. Z.

Slovenec!

Tvoja zemlja je zdrava
in pridnim nje lega najprava,
polje, vinograd,
gora, morje,
ruda, kupčija
tebe rede.

Val. Vodnik

Express Paketi za Domovino potom svobodne luke v Trstu.

Podpisana tvrdka javlja sonarodnjakom v inozemstvu, da redno odpravlja iz tržaške luke

EXPRESS DOSTAVO PAKETOV V DOMOVINO.

Vzdržuje se stalno skladišče od preko 30 artiklov živeža. JAVITE NAM TAKOJ VAŠ NASLOV, DA VAM LAHKO DOSTAVIMO CENIKE in to za poedine predmete kakor tudi za 18 gotovih standard paketov. Cene so povoljne in prihranili boste mnogo denarja, če se boste posluževali naše tvrdke.

JAMČI SE ZA VSAKO POŠILJKO!
Pišite takoj na sledeči naslov:

SUDEXPORT - E. Josipović

Gift Parcel Service

TRIESTE — 3

Box 1232

IŠČEMO ZASTOPNIKE

Odmevi po širnem svetu

Iz slovenske Koroške. — List redno dobivam. Zelo mi ugaja. Dr. Žebotove članke z užitkom preberem. Dobro pove in resnično. Kaj bomo prikrivali dejstva. List dam zavednim Slovincem po fari, da ga berejo. Vsi so za idejo kar navdušeni. Celo mnogi nezavedni ljudje odpirajo ušesa in jim ideja močno dopade. Krepko naprej! Naša oblast, državna in cerkvena, hodi še dalje po poti zatiranja naših naravnih pravic. Pravijo pa, da de je predsednik dr. Renner Slovincem naklonjen. Če je res, bomo videli. Iskren pozdrav!

Tudi drugod so za našo idejo. — Iz gori navedenega poročila posnemamo še sledeče: Bil sem v Rimu na svetoletnem romanju. Bil sem skupaj z mnogimi Slovenci, ki živijo v Rimu in drugod. Govorili smo tudi o slovenski državni ideji in o Vašem listu. Povsod veliko navdušenja, tako med Slovenci, ki živijo v Italiji, kakor tudi med onimi, ki so v Trstu. Vsa mlajša slovenska inteligenca je za Vami. "Voditelji", bodo kmalu ostali — sami!

SAO PAULO, BRAZILJA

Nestrpno čakamo vsake nove številke lista. Najrajši bi bili, da bi jo prejeli po letalski pošti. (Skoro nemogoče, je predrago. Op. ur.) Brali smo v Svobodni Sloveniji Krekovo izjavo in poziv. Duhovi se ločijo. Brez dvoma je ta slovenska Izjava pomembnejša kakor je bila svoj čas majniška deklaracija. Je nekaj samo po sebi umevnega v zgodovini slovenskega naroda, ki gre po svoji poti naprej do popolne svobode. Prav žalostno bodo zaznamovani tisti, ki nasprotujejo tej Izjavi. Odklanjamo metode, s katerimi nas hočejo razni "fihrerji" osrečiti. To so čudni demokrati! Treba enkrat za vselej povedati, da so drugi begunci in ostali Slovenci tudi katoliški, demokrati, ne pa samo tista skupina JRZ ministrov in poslancev, ki si je nateknila sedaj na glavo naslov "slovenska katoliška skupnost". Ta fraza, ki se stalno ponavlja po časopisih, danes ne pomeni nič več, kakor pa delček nekdanje JRZ, ki je imela v svojem načelnem programu "počasno stapljanje svih jugoslovenskih plemen a jedan veliki jugoslovenski narod". Želimo mnogo uspeha pri pokretu. Izjave pošljemo kmalu! Lepo pozdravljeni. **Ib.**

Kar je res in pravično, to mora odsevati iz človekovih besedi in dejanj, če tudi je ves svet proti temu.

Ev. Krek

PODPISNIKOM SLOVENSKE IZJAVE

Tiskovine za podpis Slovenske Izjave so pošle. Zato nam naj oprostite oni, kateri so prosili zanje. Dali smo jih ponatisniti in so zopet na razpolago. Vsem, ki so jih želeli, jih pošljemo te dni. Kdor jih želi imeti, naj piše na upravo "Slovenske Države", 2217 So. California Ave., Chicago 8, Ill., USA. — Vsak zaveden Slovenec naj podpiše Slovensko Izjavo!

Iz Chicage in okolice

Smrtna kosa. — Bog je poklical k Sebi po plačilo mater dveh duhovnikov, mrs. Ano Madic, ki je bila pokopana ob veliki udeležbi na praznik sv. Štefana, farnega patrona. Pokojnica je bila mati dveh duhovnikov, p. Alojzija Madic, gvardijana na slovenski Brezjah v Lemontu, in pa p. Karla, pravitko iz Lemonta.

Kmalu po Božiču pa je bila pokopana mrs. Terezija Kremesec. Obema vzornima slovenskima materama naj sveti večna luč, preostalim naše sožalje!

Božični prazniki. — Težko so bili pričakovani in prav tako hitro so minili. Pred polnočnico je cerkveni pevski zbor pod vodstvom organista mr. Franka Zupana pel lepe slovenske božične pesmi, pri slovesni polnočnici, ki jo je opravil župnik p. Leonard, pa latinsko mašo. Obhajilna miza je bila pri polnočni maši številno obiskana. Prav tako tudi na Silvestrov večer. Le sneg, ki je na sveti dan sipal kakor za stavo, je onemogočil marsikateri obisk.

Prva radijska oddaja ameriško-slovenskega radijskega kluba, ki je bila oddajana na božično biljo od 4. do 5. ure popoldne iz postaje v Gary, Ind., se je prav dobro slišala. Program je bil lep, zlasti je bila lepa božična misel, ki jo je podal rev. p. Mirko Godina. Prvi poskus je uspel. Upamo, da bodo kmalu sledile redne slovenske oddaje, katere tako zelo pogrešamo.

Krasne jaslice. — Ne vem, če ima kdo v Chicagi lepše kot jih je lastnoročno izdelal mr. John Ložar, na 3245 So. Pulaske Rd. So prava umetnina. Zahtevale so skoro dva meseca večernega dela. Vse je tako živo in resnično, da bi človek mislil, tako je bilo in nič drugače. Umetniku mr. J. Ložarju, ki je tudi eden od "novih", pa iskreno čestitamo k umetnini!

"NOVI SVET", edini slovenski mesečnik v Združenih državah, ki izhaja v Chicagi pod uredništvom mr. Johna Gotlieba, bo postal v novem letu 1951 14 dnevnik. Da bi se število naročnikov čimbolj pomnožilo, želimo tudi mi.

Slovenec na televiziji. — WENR TV postaja je povabila dr. Ludvika Leskovarja na novoletni intervju. Dr. Leskovar se je povabilu odzval in je na novega leta dan na televizijski postaji poročal o Slovencih in o svojem prvem Božiču v Združenih državah.

TEŽKA IZGUGA AMER. HRVATOV

Tik pred nastopom Novega leta je nenadoma umrl ugledni predstavnik ameriških Hrvatov, tovarnar v Waterloo, Ia., mr. Nikola Šulentić. Veliki pokojnik je še dne 4. nov. lanskega leta na velikem manifestacijskem zborovanju proti komunizmu z največjim navdušenjem govoril o skupni borbi Slovincem in Hrvatov ter Makedoncev proti največjemu sovražniku naše dobe — komunizmu, obenem pa pozdravil slovensko - hrvatsko - makedonsko sodelovanje za dosego suverenih držav: Slovenije, Hrvatske in Makedonije. Blagemu pokojniku bodi ohranjen časten spomin!

IZ UPRAVE LISTA:

Prav lepo prosimo, poravnajte naročnino za preteklo leto, obenem pa tudi že obnovite naročnino za tekoče leto 1951.

V Tiskovni sklad so prispevali: Po \$5: J. S., Cleveland, neimenovan iz Brazilije; dva neimenovana iz Chicage; neimenovan Toronto, neimenovan iz Edmonda, Canada; po \$4: L. Z., Cleveland; po \$3: L. Z., New York, Anžič, Pueblo, Jenny Maček; po \$2.60: F. F., Chicago, A. Horvat, Avstralija, 10 avstr. šil.; po 80c: L. I., Venezuela, B. Ciril, Venezuela, Valand, Ill., Š. Celec, Betlehem, J. Debeljak, Euclid, in Fr. Škorjanc, Pa. Vsem iskrena hvala! Živeli posnemovalci!

Božična revija slovenskih beguncev v Nemčiji

Slovenski begunci v DP taborišču Unterjettingen, Nemčija, so za Božič izdali revijo "SAMOSVOJI". Z zadovoljstvom ugotovljamo, da je revija, urejena in opremljena od Cirila Pfeiferja na dostojni višini. Pesmi, članki in črtice, so prežete s čarom božične skrivnosti, obenem pa tudi z ljubeznijo do trpeče slovenske domovine. V črtici "Moja Slovenija" je izlita želja begunskih trpinov: "Zemlja slovenska, tisočkrat prepojena s potoki krvi, solza in znoja, tolikokrat ponižana in pregažena, — Ti ljubljena moja domovina . . ."

Zavestno in podzavestno hrepeneč cilj stotisočev v tujini živeti Tvojih hčera in sinov, katerih večina komaj čaka vstajenja navlake proste — slovenske države.

Naj nas ne bo strah natolcevanja in groženj, borbe in naporov — cilj je tako zvišen in lep, — da je samo po sebi umevno tveganja vsega.

Svet naj vendarle čuje glas in klic malega, ter ponižanega naroda, ki zahteva le pravico svojega lastnega izživljanja, ne vtikajoč se v tuje zadeve.

Ti moja slovenska država . . ."

V občuteni pesmi "Tebi rodni krov" zaključuje A. Potočnik verze:

"Tlake dobi konec bodi, tujec v brezna noč pognan, grej nam krov — Ti žar svobodni; težnjam pot razumnim dan!

Slovenski begunski družini v Unterjettingenu na podjetnosti, pa tudi živi slovenski zavesti iskreno čestitamo. Bog daj, da bi se vsem Slovincem širom sveta uresničilo, kar želi A. P. v črtici "Božič-Božič":

"Samosvoji in svoje lepe zemlje gospodarji Ti bomo prepevali — Novorojeni — hozana! Stoletne žrtve malega naroda, tujcem na milost predane, bodo končane. Dolga je bila doba in drago nas je stala, a izučeni, z vstajanjem lastnim prerajeni si črtajmo pot v svoji bodoči slovenski državi!" —ič.